

Rodžer Fric
MOĆ POZITIVNOG
STAVA

ZLATNA PRAVILA USPEHA

Izdavači

BEGEN COMERC
PARTENON

Za izdavače

Maja Veljanović
Momčilo Mitrović

Urednici

Maja Veljanović
Momčilo Mitrović

Urednik edicije

Nikola Miletić

RODŽER FRIC

MOĆ POZITIVNOG STAVA

Vaš put ka uspehu

Privedio i osavremenio za 21. vek

Artur R. Pel

Prevod

Ivana Petrović

**BEGEN
COMERC**

BEGEN COMERC • PARTENON
BEOGRAD, 2023.

Naslov originala:

THE POWER OF POSITIVE ATTITUDE:
YOUR ROAD TO SUCCESS

Copyright © 2004 JMW Group, Inc. All Rights Reserved

Ažurirano i uređeno za 21. vek od strane JMW Group Inc. Ekskluzivna
svetska prava na svim jezicima dostupna samo preko
JMW Group Inc.

Sva prava zadržava JMW Group, Inc. i The Jean Murphy Trust.

© Begen Comerc 2023

© Partenon 2023.

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može se reprodukovati bilo kojim mehaničkim, fotografskim, elektronskim postupkom ili u obliku fonografskog snimka; niti se može čuvati u sistemu za preuzimanje, prosljeđivati ili na drugi način kopirati za javnu ili privatnu upotrebu osim za „fer upotrebu“ u obliku kratkih citata, navedenih u člancima i recenzijama bez prethodnog pismenog odobrenja izdavača. Autor ove knjige ne daje medicinske savete, niti propisuje upotrebu bilo koje tehnike u funkciji oblika lečenja za fizičke, emocionalne ili medicinske probleme bez saveta lekara, direktno ili indirektno. Namera autora je samo da ponudi informacije opšte prirode koje će vam pomoći u vašoj potrazi za emocionalnim i duhovnim blagostanjem. U slučaju da za sebe koristite bilo koju od informacija iz ove knjige, što je vaše ustavno pravo, autor i izdavač ne preuzimaju nikakvu odgovornost za vaše postupke.

UVOD

Kada je Armstrong Electronics otvorio svoju novu fabriku, Al Armstrong, osnivač i predsednik iste, angažovao je Stiva M. da nadgleda proizvodnju i Gerija J. da vodi noćnu smenu.

Došli su kod njega sa odličnim preporukama. Obojica su imala diplomu elektroinženjera. Obojica su vodila proizvodne jedinice u elektronskim kompanijama i ispunjavala tehničke standarde potrebne za to radno mesto.

Zašto se onda dogodilo da je godinu dana kasnije Gerijeva noćna smena stalno imala bolje rezultate od Stivove dnevne? Ne samo da dnevna ekipa nije ispunila standarde po pitanju količine i kvaliteta proizvodnje, već je imala i visoku stopu izostanka i fluktuacije. Neki od zaposlenih su sindikatu podneli žalbe zbog nepravednog postupanja prema njima. Noćna smena držala je zavidan rekord u proizvodnji, beležila je malo izostanaka i odlazaka iz kompanije, a nije podnesena niti jedna žalba.

Al je o ovoj situaciji razgovarao sa Rodžerom Fricom, međunarodno priznatim konsultantom, i autorom ove knjige. Nakon što je intervjuisao i posmatrao oba muškarca na poslu, Fric je sastavio sledeći izveštaj: „Odgovor leži u jednoj reči“, rekao je, „u stavu“. „Gerijev pozitivan stav inspirisao je njegovu ekipu da se suoči sa preprekama i da naporno radi na njihovom prevazilaženju. Kada se suočio sa sličnim problemima, Stiv bi dolazio do proizvoljnih rešenja (koja često nisu uspevala), a njegovi ljudi nisu bili motivisani da se potrudu kako bi pronašli bolje odgovore. Zatim je Fric razvio praktičan plan kako bi pomogao Stivu da promeni svoj stav i istovremeno podrži Gerijevo pozitivno gledište.

Stav ne uključuje samo način na koji vidimo svet oko nas, već i način na koji tumačimo situacije, okolnosti i postupke

drugih. Drugim rečima, da bi vaš pogled bio smislen, mora uzeti u obzir kako drugi reaguju na njega. Pozitivan stav je besmislen ako nema interakcije.

Stiv i Geri su možda bili jednaki po svojim tehničkim sposobnostima, ali stav koji su doneli na svoje radno mesto napravio je razliku između Gerijevog uspeha i Stivovog neuspeha.

Mnogi ljudi zapravo nisu svesni prave prirode stava sa kojim pristupaju mnogim fazama svog života. Oni su toliko navikli da se ponašaju na isti način, da ne shvataju osnovne uzroke svojih uspeha ili neuspeha.

U ovoj knjizi ćete naučiti da bolje razumete efekte vašeg stava. Podjednako je značajno to što će vam pomoći da jasnije vidite kako pozitivan stav utiče ne samo na vaše performanse, već i na rezultate koje postižu drugi oko vas.

Zbog čega je ovo bitno? Iz tri razloga: Prvo, jer stav utiče na to kako gledate, šta govorite i šta radite. Drugo, zato što utiče na to kako se osećate, fizički i psihički. I treće, on utiče na to koliko ste uspešni u postizanju svojih ciljeva. Šta bi moglo biti važnije?

Vaš stav potiče iznutra. Ako mislite da ga možete promeniti iz negativnog u pozitivan, učinili ste prvi korak u tome. Imate sposobnost da kontrolišete svoje misli. Svet obezbeđuje mesto samo odlučnim ljudima, ljudima koji se smeju preprekama koje ograničavaju druge i barijerama preko kojih se drugi spotiču.

Formiranje pozitivnog stava počinje poverenjem u sebe. Samopouzdanje jača performanse, udvostručuje energiju, jača mentalne sposobnosti i povećava moć. Vaše misli će podstaći snagu vašeg uverenja, težinu vaše odluke i snagu vašeg samopouzdanja. Stalno potvrđivanje vaše sposobnosti da uspete, i vaša odlučnost da to učinite, provešće vas kroz teškoće, prkositi preprekama, smejati

se nesrećnim slučajevima i ojačati vašu moć da postignete uspeh. Ojačaće vaše prirodne sposobnosti i moći i držaće ih na pravom putu.

Stalna afirmacija povećava hrabrost, a hrabrost je okosnica samopouzdanja. Štaviše, kada ljudi poput Gerija, kada se suoče sa nekim problemom, kažu „moram“, „mogu“, „hoću“, ne samo da jačaju svoju hrabrost i jačaju samopouzdanje, već i oslabljuju njima suprotne kvalitete. Šta god ojača pozitivno, oslabiće i odgovarajući negativ. Ako analiziramo velike uspehe i ljude koji su ih postigli, kao najistaknutiji kvalitet će se javiti pozitivan stav. Ljudi koji apsolutno veruju da će učiniti ono što su preuzeli na sebe najverovatnije će uspeli u tome, čak i kada se takav stav drugima čini isuviše hrabrim, ako ne i bezumnim.

Praksa pozitivnog razmišljanja značajno povećava sposobnost, iz dva razloga. Prvo, jer otkriva talente koji su ranije bili zaključani, a zatim poziva do sada nepoznate resurse; i drugo, održava um u fokusu tako što smanjuje strah, brigu, anksioznost i neprijatelje uspeha. To dovodi um u stanje uspeha. Izoštava opažanja i čini ih tačnijim. Daje vam sredstva za obnovu. Okreće vas tako da se usmeravate prema svom cilju, ka izvesnosti, ka poverenju i uveravanju, umesto ka sumnji, strahu i neizvesnosti. Pomaže vam da iskoristite rezultate svog truda umesto da dopusti dodatni oprez ili brigu koji bi neutralisali vaše buduće napore.

Autor ove knjige, Rodžer Fric, predsednik je konsultantske kuće za korporativni razvoj koja se nalazi u Naperville, u Ilinoisu. Ima više od četrdeset godina iskustva kao edukator (Univerzitet u Viskonsinu i Perdjuu), menadžer (Cummins Engine), korporativni izvršni direktor (John Deere), predsednik univerziteta i izuzetno uspešan konsultant za klijente, uključujući AT&T, Brunswick, IBM, Caterpillar, Državno poljoprivredno osiguranje, Motorola,

Pizza Hut, Sara Lee, kao i preko 350 drugih korporacija i organizacija - velikih i malih - širom sveta.

Dr Fric je napisao pedeset knjiga, producirao dvadeset pet audio albuma i uredio tri serije video obuka. Šest korporacija je koristilo njegovo iskustvo uzimajući ga za člana upravnog odbora. Njegove kolumne u nedeljnim novinama i mesečnim nacionalnim časopisima dopiru do miliona čitalaca neprestano utičući na to kako Amerikanci povećavaju svoju efikasnost na svom poslu i van njega. Njegove knjige se objavljuju i distribuiraju u trideset osam zemalja i na isto toliko jezika.

Baš kao što je tolikim klijentima pomogao da prevaziđu negativne i ojačaju svoje pozitivne stavove, njegove ideje i sugestije dugo će vam pomagati na više načina.

Održavanje pozitivnog stava otkriva skrivene sposobnosti i priziva neiskorištene resurse. On u okviru postavlja uslove potrebne da na najbolji način upotrebimo svoje talente - pruža sveže perspektive - postavlja ciljeve sa samopouzdanjem i prevazilazi oklevanje po pitanju isprobavanja novih stvari.

Dok čitate ovu knjigu, razmislite o tome kako svaki od ispitanih principa može imati pozitivan uticaj na vaš lični život i karijeru dok ih svakodnevno primenjujete.

Dr Artur R. Pel
urednik

Poglavlje 1

TUMAČENJE VAŠEG SVETA

*Činjenice sa kojima se suočavamo nisu
toliko važne koliko je važan naš stav
prema njima, jer to je ono što određuje
naš uspeh ili neuspeh.*

– Norman Vinsent Pil

Prvi korak ka razvijanju pozitivnog stava je da postanete svesni prave prirode svog trenutnog stava. Ovo nije uvek tako lako kao što zvuči, ali način na koji reagujete na različite situacije može mnogo reći o vašem osnovnom stavu. Da biste uspeali u bilo kom od svojih poduhvata, morate im pristupiti sa pozitivnim ili afirmativnim stavom.

Vaš koeficijent pozitivnog stava (PAQ)

Da biste izračunali svoj koeficijent pozitivnog stava (PAQ) odgovorite na sledeća pitanja kako biste videli koliko često praktikujete određenu vrstu ponašanja. Dajte sebi 1 poen ukoliko je odgovor NIKAD, 2 za RETKO, 3 ako je PONEKAD, 4 ako je OBIČNO i 5 ako je UVEK. Setite se, ovo treba da vam pomogne da odredite svoj koeficijent pozitivnog stava, pa budite iskreni prema sebi.

_____ Brzo se oporavljam od neuspeha.

_____ Imam lične ciljeve na kojima radim.

_____ Vodim evidenciju o svom napretku po pitanju ispunjavanja ciljeva i pravim neophodne izmene.

_____ Teško odlučujem da li mi se neka nova osoba dopada ili ne.

_____ Od drugih dobijam mnogo dobrih ideja.

_____ Bez mnogo pomoći mogu da nađem ono što mi treba da znam.

_____ Ne treba da me podsećaju da završim ono što sam dogovorio.

_____ Brzo uočavam pesimiste.

_____ Uživam slušajući objašnjenja drugih ljudi, čak i ako ih lično ne poznajem.

_____ Strpljiv sam sa ljudima koji se ne slažu sa mnom.

Ukupno: _____

Hajde da pogledamo kako ste odgovorili na svako pitanje i protumačimo odgovore.

Ukoliko ste sakupili 40+ poena, posedujete jak pozitivni stav. To će vam obezbediti kredibilnost kao lideru, kao i kompatibilnost kao kolegi.

Ukoliko ste sakupili 30-40+ poena, imate normalno pozitivan stav. Dobro će vam doći i imaćete povoljan uticaj na druge.

Ukoliko ste sakupili 20-30+ poena, vaš stav je nepredvidiv i izazvaće zbunjenost i nesigurnost u vašim odnosima u privatnom i poslovnom životu.

Ukoliko ste sakupili manje od 20 poena, imate negativan stav koji će negativno uticati na vaše poverenje u lične i poslovne odnose.

Upotreba PAQ skale će vam pomoći da odlučite na kojoj od ovih oblasti treba više da radite da biste povećali svoj pozitivan stav i uticaj.

Procenite svoj stav prema sebi

Ako ste fizički dobro, kvalitet vašeg života će najviše zavisiti od vašeg stava. Stoga je važno uzeti u obzir da se stav odražava i iznutra na vas same i spolja na druge ljude.

Postavite sebi sledeća pitanja da biste utvrdili da li obično zauzimate pozitivan stav prema sebi.

Odgovorite sa Da/Ne/Neodlučan sam

1. Da li lako učite ili to odbijate? Da li ste standardno spremni da shvatite da niko nema sve odgovore i nastavite sa pokušajima?
2. Dajete li sve od sebe na poslu? Dokaz za to bi bio ako imate običaj da predlažete bolje načine rada.
3. Pokazujete li entuzijazam po pitanju većine stvari koje govorite i radite? Šta vaša evidencija kaže o tome? Šta će vam prijatelji reći?
4. Da li ste spremni da rastete? Da li smatrate da je vaša lična odgovornost da se pripremite na unapređenje ili čekate nekoga da vam kaže šta da treba da radite?
5. Da li pozdravljate promene? Da li ste osoba koja voli da eksperimentiše, koja isprobava stvari i koja je, uopšte uzev, otvorena za predloge?
6. I poslednje, ali sigurno ne i najmanje važno, da li negujete smisao za humor? Da li sebe smatrate ozbiljnijim od ostalih ljudi? Da li uživete u onome što radite na poslu? Da li vam je zabavno?

Stav je mala stvar koja pravi veliku razliku.

–Vinston Čerčil

Procenite svoj stav prema drugim ljudima

Da li imate dosledno pozitivan stav prema drugim ljudima? Evo nekih od načina kako to možete da proverite.

Da li ste iskreno zainteresovani za njih? Da li pričate o njihovim potrebama i njihovim problemima? Iskrenost se ne može lažirati.

Da li razmatrate i tuđa gledišta? Kako se osećaju, zbog čega se osećaju tako, zbog čega oni misle i rade tako kako rade? Da li ih proučavate? Da li znate da slušate?

Da li ste sposobni da saradujete da biste ispunili zajedničke ciljeve? Da li ste dobar timski igrač?

Stav se odražava pozitivno i negativno

Stav utiče na svaki aspekt vašeg života i vašeg posla. Dobar primer je bezbednost na radnom mestu. Negativni stav može voditi do:

- Nepažnje. „Nije važno”
- Neznanja. „Nisam znao da će eksplodirati.”
- Fatalizma. „Ako se desi, desi se“.
- Cinizma. „Svi ovi filmovi i posterji su detinjasti.”
- Lenjosti. „Previše je komplikovano nositi taj šlem ili štitnik za oči ili te zaštitne cipele.”
- Nepromišljenosti. Neki ljudi misle da je opasnost začim života i vole da žive na ivici.
- Previše samopouzdanja - „Nisam povređen 20 godina; to se ni sada verovatno neće dogoditi.”

S druge strane, pozitivan stav doveo bi do planiranja unapred za one koji bi rekli: „Možda će potrajati malo duže, ali ja bih radije tako da uradim i budem siguran.“

To bi dovelo do perspektive „Želim da znam koji su vaši ciljevi, jer želim da se oboje poboljšamo“. To bi dovelo do stava uvažavanja, gde je lako reći, „Hvala na tom predlogu.“ To bi dovelo do veće temeljnosti: „Želim da to uradim kako treba prvi put kako se ovde niko ne bi povredio.“ To bi dovelo do savesnosti: „Želim ovo sada da popravim da ne bih zaboravio i doveo nekoga u opasnost.“ To bi dovelo do veće budnosti: „Ako se sada koncentrišem i budem oprezan, biće sigurnije za sve.“

Uspeh zahteva više od talenta. Iako su talenat i znanje neophodni, ključ koji ih otključava je vaše stanje uma. To uključuje pouzdanost. Ponos postaje osnovno zadovoljstvo koje može biti vaše na bilo kom poslu. Zahteva poštovanje prava drugih, što se dokazuje odavanjem priznanja za ono što rade. Zahteva razmatranje kada im možete pomoći da efikasnije obavljaju svoj posao. I zahteva onaj entuzijazam koji podstiče napredak. Čak i osmeh može biti dokaz ohrabrenja koje ćete dobiti i koje vam može biti vraćeno.

Prepoznajte neprijatelja u sebi, a prvi korak u analiziranju stava je da počnete od sebe.

*Sva ljudska bića mogu da promene svoj
život ako promene svoj stav.
– Endrju Karnegi*

Mislite svojom glavom

Robert Luis Stivenson nam je dao ovaj savet u svojoj knjizi *Vera u pozitivan život*. Već dugo je prisutan, ali još uvek veoma istinit.

Odlučite se da budete pozitivni. Naučite da pronađete zadovoljstvo u malim stvarima. Izvucite najbolje iz svake prilike. Niko ne poseduje sve i svako ima nešto za čim žali što

je pomešano sa srećom u njegovom životu. Trik je u tome da smeh nadjača tugu. Ne pokušavajte da izbegnete sve rizike. Nemojte misliti da ste zaštićeni od nesreća koje mogu da zadese druge. To nije verovatno da će se dogoditi i bićete razočarani kada otkrijete da neće. Budućnost je uvek neizvesna.

Ne možete svima ugoditi. Ne dozvolite da kritika previše utiče na vas. Ne dozvolite svom bližnjem ili „konvencionalnim mudrostima“ da donose odluke umesto vas. Budite ono što jeste. Na duže staze će biti bolje. Radite stvari u kojima uživajte. Ne pozajmljujte nevolje. Umišljene stvari je često teže podneti od stvarnosti.

„Mržnja truje dušu“, rekao je Stivenson, pa ne zavidite onome što drugi ljudi imaju. Ne mrzite. Izbegavajte ljude koji vas čine nesrećnim. Imajte mnogo interesovanja. Ako ne možete da putujete, čitajte o novim mestima. Ne žalite zbog mesta na kojima niste bili, niti zbog onoga što niste uradili. Ne vraćajte se na prošlost. Ne trošite život razmišljajući o tugama i greškama.

Ne budite onaj koji nikada ne prelazi preko stvari. Zastanite i razmislite o ljudima u svom životu koji žive u prošlosti ili su stalno nezadovoljni. Uzmite u obzir njihov stav, bilo da je pozitivan ili negativan, i razmislite da li želite da budete poput njih. Učinite sve što možete za one manje srećne od sebe. I iznad svega, budite zauzeti nečim ili radite više stvari. Zauzeta osoba nikada nema vremena da bude nesrećna.

Kada dođete do tačke u kojoj vaša trenutna situacija dovodi do velike sumnje u sebe, zapamtite, život je putovanje, a ne odredište. Uvek smo u procesu donošenja zaključaka. To je zato što se uvek borimo sa promenama ili strahom, neuspehom ili čak uspehom. Da, i uspeh može da izazove probleme o kojima ćemo razgovarati. Prilagođavanja su uvek neophodna.

Prva iskustva su često rizična. Morate se prilagoditi novim okolnostima. Možda ćete se morati prilagoditi različitim ljudima. Morate odlučiti koliko emocija bi trebalo da pokažete, posebno na poslu. Možda se brinete da li ste u kolotečini, i ako jeste, kako da izađete iz toga. Pozitivna slika o sebi i pozitivan stav su neprocenjivi kako biste se nosili sa novim iskustvima. Postoje snažni dokazi o tome kako slika o sebi utiče na rezultate. Način na koji vidite sebe utiče na vaš stav, što opet utiče na vaše postupke, što određuje vaša postignuća.

Ključ za sticanje samopouzdanja, dakle, sticanje poštovanja i postizanje pozitivnih promena sa boljim rezultatima leži u pravljenju i održavanju dobre slike o sebi. Tužna vest je da većina nas često zaostaje jer ne obavljamo svakodnevno potrebno održavanje. Suštinski problem je to što mi lutamo i reagujemo umesto da pokrećemo akciju. Zamislite to kao sadnju useva. Ako želimo bolju žetvu samopoštovanja, samopouzdanja, mogućnosti, moramo da se promenimo i steknemo kontrolu nad onim što može da se učini, a ne da brinemo o tome šta ne može. Ako ste poljoprivrednik, ne možete stalno brinuti o vremenu.

Zaslužujemo više od toga da gubimo vreme i energiju okrivljujući druge za loše stvari, prepuštajući se samosažaljenju, tražeći osvetu ili usredsređujući se na greške iz prošlosti. Moramo shvatiti svoje sumnje i strahove. Međutim, promena ne dolazi iz proste analize. Dolazi samo iz akcije. Nikada nije laka i zahteva odlučnost i disciplinu.

Promenite način na koji se osećate prema sebi

Možete promeniti način na koji se osećate prema sebi. Ovi predlozi će vam u tome pomoći:

1. Napravite spisak svojih ličnih obaveza, grešaka iz prošlosti, neuspeha i neprijatnih situacija koje ste doživeli. Spalite ga. Gledajte kako se pretvara u pepeo i naglas recite: „Ovo je poslednji put da vas puštam da loše utičete na mene. Imam još važnih stvari koje treba da uradim.” Vaši postupci uvek pojačavaju vaše dominantne misli. Učite od tih prošlih neuspeha i otarasite ih se. Sidite sa sopstvene kičme. Na ovom svetu ima dovoljno majmuna koji jedva čekaju da na njih skoče umesto na vas.
2. Napravite spisak svojih ličnih resursa, sposobnosti i dostignuća. Dobar početak će biti sastavljanje realističnog rezimea. Zamolite svoje prijatelje za pomoć. Čitajte ga naglas tri puta dnevno tokom tri nedelje, a zatim ga čitajte svakoga dana nakon buđenja. Vaše akcije pojačavaju vaše dominantne misli. Ako ste se ikada u prošlosti osećali vrednim, zaslužnim ili dobrim, možete se ponovo osećati tako. Proveli ste mnogo godina dopuštajući drugima da vas programiraju. Sada je red na vas.
3. Svakodnevno čitajte ili slušajte nešto motivaciono ili inspirativno. Pozitivna slika zahteva pozitivne primere. Takođe su vam potrebna i iskustva drugih ljudi. Njihovo istraživanje, tehnike i rezultati mogu da skrate vašu krivulju učenja za više godina i spasu vas od bolnih pokušaja i pogrešaka.
4. Napišite konkretne ciljeve. Ovo pokreće vaš urođeni, automatski mehanizam za traženje cilja. Čak i dok spavate, vaša podsvest će vam pomoći da prevaziđete prepreke, barijere i poraze. Dok postizete svoje ciljeve, pisani dokaz vas podržava kao vrednu osobu koja postiže rezultate i sadi seme dobre slike o sebi.
5. Preuzmite odgovornost za svoje emocionalno okruženje. Teško je vinuti se poput orla kada ste okruženi gomilom

ćurki. Zakon emocionalne gravitacije je jak. Postajete poput onih sa kojima se družite.

Ovi početni koraci izgradnje slike o sebi mogu izgledati pojednostavljeni, ali su zasnovani na zdravim istraživanjima i rezultatima. Oni su temelj za jaku - ono što ja nazivam interna - neto vrednost. Kada verujete i podržavate sopstvene snage i vrednosti i prihvatate odgovornost za to što ste zaslužan kreator uspeha, tada i samo tada ste krenuli ka tome da imate pozitivan uticaj na druge ljude.

Sami radite na uspehu

Oni koji ne prestaju da pokušavaju uspevaju da obnove sebe.

Glupo je očekivati brzi trajni uspeh. Najčešće on uključuje početak na dnu lestvice i napredovanje uz svakodnevni trud, korak po korak. Slučaj sjajnog igrača bejzbola Edija Metjuza je dobar primer toga.

Nakon što je završio srednju školu u Santa Barbari, u Kaliforniji, sedamnaestogodišnji Metjuz dobio je dve ponude da igra profesionalni bejzbol. Jedna je došla iz Bruklin Dodžersa i uključivala je bonus od 60.000 dolara za potpisivanje ugovora. Druga je došla iz Boston Brejvsu i nosila je bonus od 4.000 dolara.

Metjuz je odmerio obe opcije. Kada bi otišao sa Dodžersima, dobio bi više novca i odmah bi bio na spisku tima velike lige. Ako bi otišao sa Brejvsima, dobio bi manje novca i očekivalo bi se da počne sa nekim od njihovih timova niže lige.

Metjuz je shvatio da ima mnogo toga da nauči. Osećao je da bi ako počne od niže lige to bio najbolji način da stekne

iskustvo i prihvatio je ugovor sa Brejvsima. To je bila mudra odluka.

U nižoj ligi, Metjuz je igrao sa i protiv mnogih bivših zvezda prve lige čije su karijere bile na zalasku. Družeci se s njima na terenu i van njega naučio je ključne tajne uspeha: svaki dan naporno trenirajte, budite skromni i učinite sve što je potrebno da biste pobedili. Tokom svoje karijere, Metjuz je postigao 512 home run-ova, izjednačivši sa Ernijem Benksom kao trinaesti na listi najboljih svih vremena tokom karijere. U devet uzastopnih sezona postigao je trideset ili više home run-ova (rekord), četrdeset ili više home run-ova četiri puta, igrao je na 10 All Star utakmica, a primljen je i u Nacionalnu kuću slavnih igrača bejzbola 1978. godine.

Istraživanje potvrđuje Metjuzovu odluku. Nedavno istraživanje na Univerzitetu u Minesoti došlo je do zaključka da mladi ljudi koji imaju honorarne poslove u tinejdžerskim godinama imaju prednost kasnije u životu. Razlozi se mogu tražiti u lekcijama koje su naučili, uključujući vreme, budžetiranje, upravljanje novcem, međuljudske veštine i rešavanje problema stresa na poslu.

Pouka: Oni koji rano nauče imaju više „izdržljivosti“ od onih koji kasnije moraju da požure da se osposobe.

Potražite bolji način

Većina ljudi veruje da je Ričard Vagner postao svetski poznat kompozitor jer je bio nadaren. Istina, voleo je pozorište, umetnost i muziku, ali nije voleo da bude na sceni, nije znao da nacрта ništa složenije od čiča Gliše i sporo mu je išlo učenje klavira. Međutim, nedostatak talenta je prevazišao velikom odlučnošću.

Kada je sa petnaest godina sanjao da postane kompozitor, uputio se u biblioteku, pregledao knjigu na tu temu i zapamtio je. Da bi trenirao svoj sluh, zamolio je violinistu iz lajpciškog

orkestra da ga podučiti akordima i skalama, učeći tehniku svakog orkestarskog instrumenta, osim harfe. Proučavao je dela uspešnih kompozitora, uključujući Betovena, kako bi razumeo kako uhvatiti zvuk.

Ipak, Vagnerove rane kompozicije bile su užasne. Njegova prva publika nije mogla da prestane da se smeje. Posramljen, sedamnaestogodišnjak se iskrao iz pozorišta.

Da bi video šta je pogrešno uradio, Vagner je zatražio mišljenje lokalnog crkvenog muzičara. Rečeno mu je da treba bolje da shvati osnove pre nego što krene da isprobava nešto novo. Počeo je da prelistava dela Baha i Mocarta, red po red, sve dok nije uspeo da konstruiše lirsku frazu.

Kada mu je data druga šansa, publici se dopao njegov rad i njegova karijera je krenula pravim putem. Otvoren ka svim idejama, odakle god da su poticale, Vagner je jednom seo za klavir da komponuje muziku nakon ručka. Komšija ispod je počeo da udara po limu, stvarajući užasnu galamu. Umesto da prestane ili ode, koncentrisao se na buku i počeo da meša svoju muziku sa tom larmom. Taj komad postao je deo velike scene u Vagnerovoj čuvenoj operi *Zigfrid*.

Bil Rasel, za koga mnogi veruju da je bio najbolji odbrambeni košarkaš svih vremena, rekao je da je smatrao da su mnoge utakmice toliko iscrpljujuće i intenzivne da mu nije bilo važno ko će pobediti ili izgubiti. Potroši bi se pokušavajući da dâ sve od sebe.

Filip Najt, osnivač kompanije Nike je ubeđen da mu je rad koji je bio potreban da razvije svoj biznis doneo mnogo više nego što je to svakodnevno vođenje kompanije, pa je taj posao delegirao nekom drugom, Bil Gejts i Donald Del su uradili isto. Stiv Džobs se isuviše dugo zadržao u kompaniji Apple Computer, akcionari su ga zbacili sa tog mesta, ali